

PRESUDA SUDA (drugo vijeće)

26. travnja 2012.(*)

„Nadležnost, priznavanje i izvršenje sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću – Uredba (EZ) br. 2201/2003 – Dijete s uobičajenim boravištem u Irskoj, gdje je u više navrata smješteno u ustanovu – Agresivno i samodestruktivno ponašanje djeteta – Sudska odluka o smještaju djeteta u ustanovu zatvorenog tipa u Engleskoj – Materijalno područje primjene Uredbe – Članak 56. – Postupci savjetovanja i pristanka – Obveza priznavanja ili izdavanja potvrde izvršnosti sudske odluke o smještaju djeteta u ustanovu zatvorenog tipa – Privremene mjere – Hitni prethodni postupak”

U predmetu C-92/12 PPU,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio High Court (Visoki sud, Irska) odlukom od 16. veljače 2012., koju je Sud zaprimio 17. veljače 2012., u postupku

Health Service Executive

protiv

S. C.,

A. C.,

uz sudjelovanje:

Attorney General

SUD (drugo vijeće),

u sastavu: J. N. Cunha Rodrigues, predsjednik vijeća, U. Løhmus, A. Rosas (izvjestitelj), A. Ó Caoimh i A. Arabadžiev, suci,

nezavisna odvjetnica: J. Kokott,

tajnik: L. Hewlett, glavna administratorica,

uzimajući u obzir zahtjev nacionalnog suda od 16. veljače 2012., koji je Sud zaprimio 17. veljače 2012., da se o zahtjevu za prethodnu odluku odlučuje u hitnom postupku u skladu s člankom 104.b Poslovnika Suda,

uzimajući u obzir odluku drugog vijeća od 29. veljače 2012. da se prihvati navedeni zahtjev,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 26. ožujka 2012.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Health Service Executive, A. Cox, odvjetnik, F. McEnroy, *SC* i S. McKechnie, *BL*,
- za S. C., G. Durcan, *SC*, B. Barrington, *BL*, i C. Ghent, odvjetnica,
- za A.C., C. Stewart *SC*, F. McGath *BL*, N. McGrath, *solicitor*, i C. Dignam, odvjetnik,
- za Irsku, E. Creedon, u svojstvu agenta, uz asistenciju C. Corrigan, *SC*, C. Power, *BL*, i K. Duggan,
- za njemačku vladu J. Kemper, u svojstvu agenta,
- za vladu Ujedinjene Kraljevine, H. Walker, u svojstvu agenata, uz asistenciju M. Gray, *barrister*,
- za Europsku komisiju, M. Wilderspin i D. Calciu, u svojstvu agenata,

saslušavši nezavisnog odvjetnika,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje Uredbe Vijeća (EZ) br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1347/2000 (SL L 338, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 133. i ispravak SL 2014., L 46, str. 22.) (u daljnjem tekstu: Uredba), a posebno njezini članci 1., 28. i 56 .
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Health Service Executive (tijelo nadležno za javno zdravlje, u daljnjem tekstu: HSE), te djeteta i njegove majke, u pogledu smještaja tog djeteta u ustanovu zatvorenog tipa koja se nalazi u Engleskoj.

Pravni okvir

Pravo Europske unije

- 3 Uvodne izjave 2., 5., 16. i 21. preambule Uredbe glase:

„(2) Na sastanku Europskoga vijeća u Tampereu, pružena je potpora načelu uzajamnog priznavanja sudskih odluka kao kamena temeljca za uspostavu pravog pravosudnog područja i utvrđeno je, kao prioritet, pravo na posjećivanje djece.

[...]

- (5) S ciljem osiguravanja jednakosti svakog djeteta, ova se uredba odnosi na sve odluke o roditeljskoj odgovornosti, uključujući mjere za zaštitu djeteta, neovisno o bilo kakvoj vezi s bračnim predmetom.

[...]

- (16) Ova Uredba ne bi trebala spriječiti sudove neke države članice da, u žurnim slučajevima, poduzimaju privremene i zaštitne mjere radi osiguranja osoba ili imovine u toj državi.

[...]

- (21) Priznavanje i izvršenje sudskih odluka donesenih u nekoj državi članici trebalo bi se temeljiti na načelu uzajamnog povjerenja, a razlozi nepriznavanja trebali bi biti svedeni na najmanju moguću mjeru.”

- 4 Područje primjene Uredbe utvrđeno je njezinim člankom 1. Članak 1. stavak 1. točka (b) propisuje da se Uredba primjenjuje bez obzira na vrstu suda u građanskim stvarima koje se odnose na priznavanje, izvršenje, prijenos, ograničenje ili oduzimanje roditeljske odgovornosti. Članak 1. stavak 2. Uredbe navodi područja iz članka 1. stavka 1. točke (b), među kojima u točki (d) „smještaj djeteta kod udomitelja ili u ustanovu”. Članak 1. stavak 3. točka (g) Uredbe predviđa da se Uredba ne primjenjuje na mjere poduzete kao rezultat kaznenih djela koja su počinila djeca.

- 5 Članak 2. Uredbe određuje:

„U svrhe ove Uredbe:

1. izraz „sud” označava sva tijela u državama članicama nadležna u stvarima koje pripadaju u područje primjene ove Uredbe, u skladu s odredbama članka 1.;

[...]

4. izraz „sudska odluka” označava razvod, zakonsku rastavu ili poništaj braka te presudu koja se odnosi na roditeljsku odgovornost, koju izriče sud države članice, bez obzira na to kako se naziva takva sudska odluka, uključujući i rješenje, nalog ili odluku;

[...]

7. izraz „roditeljska odgovornost” označava prava i obveze koje se odnose na dijete ili njegovu imovinu, koja su sudskom odlukom dodijeljena fizičkoj ili pravnoj osobi, primjenom prava ili sporazumom s pravnim učinkom. Ovaj izraz uključuje i prava roditeljske skrbi i odgoja djeteta te prava na kontakt s djetetom;

[...]

9. izraz „pravo na skrb” uključuje prava i obveze koji se odnose na roditeljsku skrb nad djetetom, a posebno na pravo određivanja djetetova boravišta;
- [...].”
- 6 Članak 8. stavak 1. Uredbe određuje:
- „Sudovi države članice nadležni su u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću prema djetetu koje ima uobičajeno boravište u državi članici u trenutku pokretanja postupka.”
- 7 Prema članku 15. Uredbe, iznimno i ovisno o određenim uvjetima, sud države članice koji je prema predmetu spora nadležan, može prenijeti nadležnost na sud druge države članice s kojom je dijete posebno povezano, ako smatra da je taj sud primjereniji za rješavanje predmeta te ako je to u najboljem interesu djeteta.
- 8 Prema članku 20. Uredbe, sudovi države članice mogu u žurnim predmetima odrediti privremene mjere, uključujući i zaštitne mjere u pogledu osoba u toj državi, koje im omogućuje pravo te države, čak i ako je, u skladu s tom uredbom, stvarno nadležan sud druge države članice.
- 9 U poglavlju III. odjeljku 1. Uredbe, članak 21. pod naslovom „Priznavanje sudske odluke” predviđa:
- „1. Sudska odluka donesena u državi članici priznaje se u drugim državama članicama bez potrebe bilo kakvog posebnog postupka.
- [...]
3. Ne dovodeći u pitanje dio 4. ovog poglavlja, svaka zainteresirana stranka može, u skladu s postupkom iz dijela 2. ovog poglavlja, zatražiti donošenje odluke o priznavanju ili nepriznavanju sudske odluke.
- Mjesna nadležnost suda koji se nalazi na popisu koji Komisiji dostavlja svaka država članica u skladu s člankom 68. utvrđuje se nacionalnim pravom države članice u kojoj je započet postupak za priznavanje ili nepriznavanje sudske odluke.
4. Ako je priznavanje sudske odluke pred sudom neke države članice postavljeno kao prethodno pitanje, o njemu odlučuje taj sud.”
- 10 U članku 23. Uredbe pod naslovom „Razlozi nepriznavanja sudskih odluka koje se odnose na roditeljsku odgovornost” navode se okolnosti u kojima se ne priznaje odluka koja se odnosi na roditeljsku odgovornost, među kojima se u točki (g) tog članka navodi slučaj u kojem „nije poštovan postupak predviđen člankom 56.”
- 11 U poglavlju III. odjeljku 2. Uredbe, članak 28. pod naslovom „Izvršive sudske odluke” predviđa:
- „1. Sudska odluka o izvršavanju roditeljske odgovornosti nad djetetom, koja je donesena u državi članici i koja je u toj državi članici postala izvršiva te je dostavljena, izvršiva je i

u drugoj državi članici ako je u toj državi članici, na zahtjev bilo koje zainteresirane stranke, proglašena izvršivom.

2. Unatoč tome, u Ujedinjenoj Kraljevini, takva je sudska odluka izvršiva u Engleskoj i Walesu te Škotskoj i Sjevernoj Irskoj samo ako je, na zahtjev bilo koje zainteresirane stranke, registrirana za izvršenje u tom dijelu Ujedinjene Kraljevine.”

12 Članak 31. Uredbe predviđa:

„1. Sud kojemu je podnesen zahtjev odluku donosi bez odlaganja. Ni osoba protiv koje se traži izvršenje niti dijete, u ovoj fazi postupka nemaju pravo podnošenja bilo kakvih prijedloga u vezi zahtjeva.

2. Zahtjev može biti odbijen samo zbog jednog od razloga navedenih u člancima 22., 23. i 24.

3. Ni u kakvim okolnostima nije dopušteno preispitivanje sadržaja sudske odluke.”

13 Članak 33. Uredbe utvrđuje, između ostaloga, pravo obiju stranaka da koriste pravni lijek protiv odluke o zahtjevu za izdavanje potvrde izvršivosti. Članak 33. stavak 5. navodi da se „pravni lijek protiv potvrde izvršivosti mora uložiti u roku od mjesec dana od njezine dostave. Ako stranka protiv koje se traži izvršenje ima uobičajeno boravište u državi članici koja nije država u kojoj je izdana potvrda izvršivosti, rok za ulaganje pravnog lijeka iznosi dva mjeseca, a počinje teći od datuma dostave, bez obzira je li izvršena osobno ili na adresu”.

14 Članak 34. Uredbe pod naslovom „Drugostupanjski sudovi i načini pobijanja” predviđa da se sudska odluka donesena o pravnom lijeku može pobijati samo u postupku s popisa koji svaka država članica dostavlja Komisiji u skladu s člankom 68. Uredbe.

15 U poglavlju III. odjeljku 4. Uredbe, prema člancima 41. odnosno 42., prava na kontakt s djetetom koja su priznata u izvršivoj sudskoj odluci donesenoj u državi članici i povratak djeteta, koji je određen izvršivom sudskom odlukom donesenom u državi članici, priznaju se i izvršiva su u drugoj državi članici bez pribavljanja potvrde izvršivosti i bez mogućnosti osporavanja njihova priznavanja, ako je toj presudi priložena potvrda koju izdaje sudac države članice porijekla.

16 Poglavlje IV. Uredbe pod naslovom „Suradnja između središnjih tijela u predmetima povezanim s roditeljskom odgovornošću” obuhvaća članke 53. do 58. Prema članku 53. Uredbe svaka država članica određuje jedno ili više središnjih tijela za pomoć u primjeni Uredbe te za svako tijelo određuje mjesnu ili funkcionalnu nadležnost.

17 Članak 55. Uredbe pod naslovom „Suradnja u predmetima koji se odnose na roditeljsku odgovornost” predviđa:

„Središnja tijela, na zahtjev središnjega tijela druge države članice ili nositelja roditeljske odgovornosti, surađuju u specifičnim predmetima kako bi se postigli ciljevi ove Uredbe. U tu svrhu ona, izravno ili putem javnih tijela ili drugih tijela, poduzimaju sve potrebne korake u skladu s pravom te države članice glede zaštite osobnih podataka kako bi:

[...]

(d) pružila informacije i pomoć potrebnu sudovima za primjenu članka 56.;

[...]”.

18 Članak 56. Uredbe pod naslovom „Smještaj djeteta u drugoj državi članici” predviđa:

„1. Kada sud nadležan u skladu s člancima od 8. do 15. razmatra smještaj djeteta u ustanovu za skrb ili u udomiteljsku obitelj i ako bi takav smještaj trebao biti omogućen u drugoj državi članici, najprije se savjetuje sa središnjim tijelom ili drugim tijelom nadležnim u toj državi, ako je u toj državi članici potrebno posredovanje javnih tijela za domaće slučajeve smještaja djeteta.

2. Sudska odluka o smještaju iz stavka 1. može biti donesena u državi moliteljici samo ako je nadležno tijelo zamoljene države pristalo na smještaj.

3. Postupci za savjetovanje i pristanak iz stavaka 1. i 2. uređeni su nacionalnim pravom zamoljene države.

4. Ako tijelo nadležno u skladu s člancima od 8. do 15. odluči smjestiti dijete u udomiteljsku obitelj, i ako bi takav smještaj trebao biti omogućen u drugoj državi članici, a u njoj nije potrebno posredovanje javnih tijela za domaće slučajeve smještaja djeteta, o tome obavještava središnje tijelo ili drugo nadležno tijelo spomenute države.”

Irski pravni okvir

19 Iz odgovora na zahtjev za pojašnjenje, koji je sudu koji je uputio zahtjev upućen na temelju članka 104. stavka 5. Poslovnika, i iz očitovanja koje je podnijela A. C. proizlazi da u irskom pravu ne postoji zakonodavni okvir koji uspostavlja nadležnost za odobrenje ili zakonsko uređenje smještaja djeteta u terapeutsko-odgojno-obrazovne svrhe u ustanovu zatvorenoga tipa, bilo u Irskoj ili izvan nje. High Court (Visoki sud) se međutim proglasio nadležnim za odlučivanje o takvim zahtjevima za smještaj u ustanovu zatvorenog tipa.

20 Namjera je da se načela razvijena u sudskoj praksi suda koji je uputio zahtjev zamijene zakonodavnim okvirom. Takav je sustav uveden u izmijenjeni Child Care (Amendment) Act 2011 (Zakon o zaštiti djece), ali još nije stupio na snagu.

21 Iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da je prema irskom pravu moguće pri High Court (Visoki Sud) podnijeti zahtjev za smještaj djeteta u ustanovu zatvorenog tipa radi zaštite djeteta. Prilikom izvršavanja inherentne i ustavne nadležnosti s ciljem zaštite i zagovaranja prava djeteta, High Court (Visoki sud) može iznimno, i na kratko vrijeme, odrediti da se dijete smjesti u ustanovu zatvorenog tipa radi zaštite djeteta i u najboljem interesu djeteta, pod uvjetom da je takav smještaj opravdan terapeutskim razlozima. U tu svrhu High Court (Visoki sud) može smjestiti dijete u ustanovu zatvorenog tipa u inozemstvu. Takve se sudske odluke donose samo privremeno i predmet su redovnog i temeljitog sudskog nadzora koji se u pravilu provodi jednom mjesečno.

Glavni postupak i prethodna pitanja

Činjenične okolnosti spora u glavnom postupku

- 22 S. C. je maloljetno dijete irskog državljanstva koje ima uobičajeno boravište u Irskoj. Njegova majka, A. C., živi u Londonu (Ujedinjeno Kraljevstvo). U zahtjevu za prethodnu odluku nisu navedeni podaci o prebivalištu oca.
- 23 Tijekom godine 2000. djetetu je dodijeljeno dobrovoljno skrbništvo HSE-a, koji je službeno tijelo odgovorno za djecu u državnoj skrbi u Irskoj. Dana 20. srpnja 2000. District Court je (Općinski sud) izdao je HSE-u rješenje o smještaju S. C.-a, da u skladu s člankom 18. Zakona o zaštiti djece (Child Care Act, 1991) preuzme skrb za S. C. do njezinog 18. rođendana.
- 24 S. C. je u više navrata u ranom djetinjstvu bila smještena kako kod udomiteljskih obitelji, tako i u ustanovama otvorenoga i zatvorenog tipa u Irskoj.
- 25 S. C. je osobito ranjiva i ima iznimne potrebe za zaštitom. Više je puta pobjegla s mjesta na kojima je bila smještena, a za njezino ponašanje karakteristično je opetovano rizično ponašanje, nasilje, agresija i samopovređivanje.
- 26 Zadnji smještaj u ustanovu zatvorenog tipa u Irskoj nije uspio. Dijete se izoliralo i odbilo sudjelovati u terapijskom programu, tako da joj se stanje naglo pogoršalo. Pobjeglo je i u više navrata si je pokušalo oduzeti život.
- 27 Zdravstveni djelatnici jednoglasno su se složili da radi svoje zaštite dijete treba ostati u ustanovi zatvorenog tipa kako bi se mogla provesti klinička procjena djeteta i kako bi ono moglo primiti odgovarajuću terapijsku pomoć. Međutim, smatraju da ne postoji institucija u Irskoj koja bi mogla zadovoljiti posebne potrebe S. C.
- 28 Zbog tih posebnih okolnosti HSE smatra da potrebe djeteta u pogledu skrbi, zaštite i dobrobiti zahtijevaju hitno smještanje u ustanovu zatvorenog tipa u Engleskoj. Izbor ustanove trebao je biti određen činjenicom da je S. C. stalno izražavala želju da bude blizu svoje majke i činjenicom da ne postoji alternativni smještaj koji bi bolje mogao zadovoljiti posebne potrebe S. C.
- 29 HSE je zbog hitnosti predložio High Courtu (Visoki sud) da izda rješenje za smještaj S. C. u izabranoj ustanovi zatvorenog tipa u Engleskoj.

Postupak za pristanak na smještaj, od strane nadležnog tijela države članice u kojoj se traži smještaj, u smislu članka 56. stavka 2. Uredbe

- 30 Dana 29. rujna 2011. HSE je obavijestio irsko središnje tijelo o postupku pred High Court (Visoki sud) zbog traženja smještaja za dijete u drugoj državi članici sukladno članku 56. Uredbe. HSE je zahtijevao da se pristanak iz članka 56. Uredbe za smještaj S. C. dobije od središnjeg tijela za Englesku i Wales. Irsko središnje tijelo je odgovorilo HSE-u da je zahtjev za pristanak prema tom članku poslan središnjem tijelu za Englesku i Wales.
- 31 Dana 25. listopada 2011. International Child Abduction & Contact Unit (ICACU), postupajući u ime Lorda Chancellora, koji je središnje tijelo za Englesku i Wales, te Official Solicitora (osoba u središnjem tijelu za Englesku i Wales s administrativnim ovlastima) poslali su 25. listopada 2011. irskom središnjem tijelu dopis sa zaglavljem

ustanove zatvorenog tipa i lokalne gradske vlasti na čijem se području ta ustanova nalazi, a koji su predstavili kao da ga je izdalo to tijelo lokalne vlasti. U dopisu se navodi da je ustanova zatvorenoga tipa prihvatila smještaj S. C.

- 32 Dana 10. studenoga 2011. ICACU i Official Solicitor poslali su irskom središnjem tijelu dopis sa zaglavljem ustanove zatvorenog tipa kojim je potonja potvrdila da je u mogućnosti ponuditi S. C. smještaj kakav je predviđen u članku 56. Uredbe. Naveli su da zaključuju predmet te da je smještaj time potvrđen.

Rješenje High Courta (Visoki sud) o smještaju

- 33 Dana 2. prosinca 2011. High Court (Visoki sud) je u okviru svoje nadležnosti u području roditeljske odgovornosti presudio da je radi dobrobiti S. C. hitno potreban premještaj djeteta u terapijsko-odgojno-obrazovnu ustanovu zatvorenog tipa u Engleskoj. High Court (Visoki sud) je stoga odredio da se S. C. privremeno i na kratko vrijeme smjesti u takvu specijaliziranu ustanovu u Engleskoj, uz obvezu redovnog nadzora uvjeta njezina smještaja i dobrobiti. Takav smještaj koji uključuje prisilno zadržavanje u irskom se pravu naziva „*secure care*” (u daljnjem tekstu: zadržavanje radi zaštite).

- 34 U svom rješenju o privremenoj mjeri sud koji je uputio zahtjev proglasio je, između ostaloga, da pristanak iz članka 56. Uredbe koji je dalo središnje tijelo za Englesku i Wales nije bio u skladu ni s Uredbom, ni sa zakonom. Sud koji je uputio zahtjev naglasio je da s obzirom na hitnost predmeta, o pokretanju eventualnog postupka u Engleskoj i Walesu za priznanje i potvrdu izvršivosti sudske odluke o smještaju na temelju Uredbe nije bilo govora.

- 35 Na temelju tog rješenja HSE je premjestio S. C. u Englesku, gdje je dijete od tada prebivalo, u okviru zadržavanja radi zaštite. U vrijeme premještaja HSE nije zahtijevao da se izda potvrda izvršivosti rješenja o smještaju u Ujedinjenoj Kraljevini.

Postupak pred sudom koji je uputio zahtjev

- 36 Sud koji je uputio zahtjev utvrdio je da se sve stranke postupka, osim samog djeteta, slažu da smještaj u ustanovi zatvorenog tipa zadovoljava posebne potrebe djeteta. Međutim, u svjetlu očitovanja stranaka i dokaza koji su podneseni, sud koji je uputio zahtjev izrazio je zabrinutost u pogledu više pitanja.

- 37 Prvo, sud koji je uputio zahtjev smatra da je potrebno riješiti pitanje je li rješenje od 2. studenoga 2011. obuhvaćeno područjem primjene Uredbe, budući da se odnosi na mjeru lišavanja slobode.

- 38 Drugo, sud koji je uputio zahtjev navodi da dokazi koji su mu podneseni ne dokazuju jasno koje konkretno tijelo je izričito određeno, prema engleskom pravu, kao „nadležno tijelo” u smislu članka 56. Uredbe.

- 39 U prisegnutoj pisanoj izjavi podnesenoj sudu koji je uputio zahtjev središnje tijelo za Englesku i Wales izjavilo je da nije „nadležno tijelo” u smislu članka 56. Uredbe te da ne postoji posebno nadležno tijelo u smislu te odredbe, budući da postoji više tijela koja bi mogla obaviti taj zadatak.

- 40 Sud koji je uputio zahtjev navodi da se čini da pristanak koji se traži prema tom članku, u praksi daje ustanova u koju se dijete treba smjestiti. Može nastati sukob interesa ako sud jedne države članice može izdati nalog da se dijete smjesti u ustanovu zatvorenog tipa koja se nalazi u drugoj državi članici i ako je sama ta ustanova „nadležno tijelo”, budući da bi ona mogla imati koristi od smještaja. Sud koji je uputio zahtjev napominje da, prema mišljenju stručnjaka koji je pozvan da svjedoči, pristanak iz članka 56. Uredbe treba dati javno tijelo.
- 41 Treće, sud koji je uputio zahtjev ima dvojbe u pogledu priznavanja i potvrđivanja izvršivosti rješenja o smještaju S. C.
- 42 Sud koji je uputio zahtjev smatra da bi, ako postupak kojim se traži priznanje i izdavanje potvrde izvršivosti sudskog rješenja o smještaju djeteta treba pokrenuti i završiti prije nego što jedna država članica smjesti dijete u drugoj državi članici, u praksi to Uredbu moglo lišiti učinka u hitnim slučajevima. S druge strane, ako bi u ustanovu države koja je primila zahtjev dijete bilo smješteno prije okončanja tog postupka te ako rješenje o smještaju države koja je primila zahtjev ne bi imalo pravni učinak prije tog okončanja, to bi također moglo ugroziti interese djeteta, posebno u pogledu njegove zaštite.
- 43 Uzimajući u obzir dokaze koji su mu podneseni, sud koji je uputio zahtjev pita mogu li mjerodavna tijela u Ujedinjenoj Kraljevini zakonito donijeti mjere na temelju rješenja od 2. prosinca 2011., posebice prije no što se potvrdi izvršivost tog rješenja. Ako takve mjere engleski sudovi mogu donijeti samo u okviru donošenja privremenih zaštitnih mjera u smislu članka 20. Uredbe, to bi značilo da bi sud koji nema nadležnost na području na kojem S. C. ima uobičajeno boravište mogao donositi važne odluke u pogledu zaštite S. C. na duže razdoblje i u kritičnom trenutku u pogledu njezinog smještaja i zadržavanja. Takva bi situacija bila protivna jednom od temeljnih ciljeva Uredbe.
- 44 Sud koji je uputio zahtjev pita što bi trebalo poduzeti kada bi se utvrdilo da zadržavanje nije u skladu s Uredbom te smije li u tom slučaju S. C. jednostavno napustiti ustanovu u kojoj je trenutačno zadržana, ako se sve stranke, osim samog djeteta, slažu da je u najboljem interesu djeteta da se tamo privremeno zadrži.
- 45 Četvrto, iz podnesenih dokaza proizlazi da se prilikom svakog obnavljanja rješenja o smještaju djeteta u ustanovu mogu zahtijevati novi pristanci na temelju članka 56. Uredbe te novi zahtjevi za priznavanje i potvrdu izvršivosti rješenja o smještaju.
- 46 Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, ako takvi zahtjevi vrijede u pogledu obnavljanja rješenja, to bi moglo imati ozbiljne posljedice za praktično i učinkovito izvršenje rješenja koja donosi sud koji je uputio zahtjev ili na mogućnost stalnog smještaja djece kao što je S. C. Zahtjev da se prilikom obnavljanja rješenja svaki puta dobiva novi pristanak i nova potvrda priznavanja i izvršivosti ugrozio bi ciljeve sustava smještaja.
- 47 Kako bi utvrdio najbolji način zaštite interesa djeteta u glavnom postupku i odlučio treba li dijete ostati smješteno u ustanovi zatvorenog tipa u Engleskoj, High Court (Visoki sud) odlučio je prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

- „1) Pripada li sudska odluka kojom se predviđa zadržavanje djeteta na određeno vrijeme u drugoj državi članici u terapeutsko-odgojno-obrazovnoj ustanovi u materijalno područje primjene Uredbe [...]?
- 2) Ako je odgovor na prvo pitanje potvrđan, koje moguće obveze proizlaze iz članka 56. Uredbe [...] u vezi s prirodom postupaka savjetovanja i pristanka radi osiguravanja učinkovite zaštite djeteta koje se treba zadržati u tim uvjetima?
- 3) Ako je sud države članice namjeravao smjestiti dijete na određeno vrijeme u ustanovu zatvorenog tipa u drugoj državi članici i dobio je pristanak te države u skladu s člankom 45. Uredbe [...], treba li odluku suda koji određuje smještaj djeteta na određeno vrijeme u ustanovu zatvorenog tipa koja se nalazi u drugoj državi članici priznati i/ili proglasiti izvršivom u toj drugoj državi članici kao preduvjet za ostvarivanje smještaja?
- 4) Ima li odluka suda kojom se određuje smještaj djeteta na određeno vrijeme u ustanovu zatvorenog tipa u drugoj državi članici, s kojom se ta država članica suglasila u skladu s člankom 56. Uredbe [...], pravni učinak u toj drugoj državi članici prije priznavanja i/ili proglašenja izvršivosti po okončanju postupka za proglašenje priznavanja i/ili izvršivosti?
- 5) Treba li dobiti pristanak druge države članice u skladu s člankom 56. Uredbe [...] prilikom svakog produljenja valjanosti odluke suda kojom se određuje smještaj djeteta na određeno vrijeme u ustanovu zatvorenog tipa u drugoj državi članici u skladu s člankom 56. Uredbe [...]?
- 6) Treba li odluku suda kojom se određuje smještaj djeteta na određeno vrijeme u ustanovu zatvorenog tipa smještenu u drugoj državi članici u skladu s člankom 56. Uredbe [...] priznati i proglasiti izvršivom u toj drugoj državi članici prilikom svakog produljenja njezine valjanosti?”

Hitni postupak

- 48 High Court (Visoki sud) predložio je da se o ovom zahtjevu za prethodnu odluku odluči u hitnom postupku predviđenom u članku 104.b Poslovnika.
- 49 Sud koji je uputio zahtjev u obrazloženju tog zahtjeva naveo je da se s jedne strane to pitanje odnosi na dijete koje je protiv svoje volje radi zaštite zadržano u ustanovi zatvorenog tipa. S druge strane, dodaje da se također radi o postupku skrbništva nad djetetom koje ima uobičajeno boravište u Irskoj i koje je taj sud smjestio u ustanovu zatvorenog tipa u drugoj državi članici, u kojoj njegova nadležnost ovisi o tome primjenjuje li se Uredba na ovaj postupak smještaja, te sukladno tome, o odgovoru na postavljena pitanja. U odgovoru na zahtjev za pojašnjenje sud koji je uputio zahtjev naglasio je da situacija u kojoj se dijete nalazi zahtijeva hitne mjere. Dijete se približava punoljetnosti, kada će biti izvan nadležnosti suda koji je uputio zahtjev u pogledu njegove zaštite kao djeteta, a okolnosti u kojima se nalazi zahtijevaju da se smjesti u ustanovu zatvorenog tipa na kratko vrijeme te da se provede program koji uključuje strukturiranu i sve veću slobodu, na temelju kojega će se moći smjestiti kod svoje obitelji u Engleskoj.

- 50 U takvim je okolnostima 29. veljače 2012. drugo vijeće Suda na prijedlog suca izvjestitelja i po saslušanju nezavisne odvjetnice odlučilo da se udovolji zahtjevu suda koji je uputio zahtjev da se prethodno odlučivanje rješava u hitnom postupku.

Uvodna očitovanja

- 51 U isto vrijeme kada je podnesen zahtjev za prethodnu odluku, sud koji je uputio zahtjev naložio je HSE-u da na temelju članka 20. Uredbe zatraži pomoć od High Court of Justice (England and Wales), Family Division (Visoki sud, Engleska i Wales, Obiteljski odjel, Ujedinjena Kraljevina), kako bi osigurao skrb nad djetetom i njegov smještaj u ustanovi zatvorenog tipa u Engleskoj dok Sud ne donese odluku u ovom predmetu.
- 52 Dana 24. veljače 2012. High Court of Justice (England and Wales), Family Division (Visoki sud, Engleska i Wales, Obiteljski odjel, Ujedinjena Kraljevina) saslušao je zahtjev HSE-a za izricanje privremene i zaštitne mjere na temelju članka 20. Uredbe, u pogledu smještaja S. C. u Englesku. Tog je dana Sud udovoljio tom zahtjevu. Između ostaloga, privremeno je odredio da, dok High Court of Justice (Visoki sud) ne izda drugo rješenje, S. C. mora biti smještena u ustanovu zatvorenog tipa u Engleskoj kako bi imala potrebnu skrb i tretman te da su ravnatelj i osoblje te ustanove ovlašteni poduzeti određene mjere, uključujući, ako je potrebno, upotrebu opravdane sile kako bi zadržali S. C. u toj ustanovi zatvorenog tipa ili da bi je vratili u nju.
- 53 HSE je također zahtijevao da se rješenje suda koji je uputio zahtjev od 2. prosinca 2011. kojim se određuje smještaj S. C. u ustanovu zatvorenog tipa koja se nalazi u Engleskoj proglašeni izvršivim u Ujedinjenoj Kraljevini, u pogledu S. C., koju zastupa skrbnik, u pogledu A. C., te u pogledu lokalnog tijela u Engleskoj nadležnog za područje na kojem se nalazi ta ustanova. Taj je zahtjev podnesen 24. veljače 2012.
- 54 Rješenjem od 8. ožujka 2012. High Court of Justice (England and Wales), Family Division (Visoki sud, Engleska i Wales, Obiteljski odjel, Ujedinjena Kraljevina) izjavio je da je odluka suda koji je uputio zahtjev od 2. prosinca 2011. registrirana i izvršiva u Engleskoj i Walesu u skladu s člankom 28. stavkom 2. Uredbe. Obavijest o registraciji poslana je HSE-u da je priopći tuženim strankama u glavnom postupku.
- 55 Sud koji je uputio zahtjev naveo je u svom odgovoru na zahtjev za pojašnjenje koji je uputio Sud, da je više puta produljio rješenje o smještaju od 2. prosinca 2011., točnije 6., 9., 16. i 21. prosinca 2011., 11., 23. i 27. siječnja 2012., 3., 7., 9., 16. i 24. veljače 2012. te 9. ožujka 2012.

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

- 56 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita pripada li odluka suda države članice, kojom se određuje smještaj djeteta u terapeutsko-odgojno-obrazovnu ustanovu zatvorenog tipa u drugoj državi članici, te kojom se podrazumijeva da se zbog vlastite zaštite djetetu oduzima sloboda na određeno vrijeme, u materijalno područje primjene Uredbe.

- 57 Iz uvodne izjave 5. Uredbe proizlazi da se zbog osiguranja jednakog postupanja prema svojoj djeci Uredba odnosi na sve odluke o roditeljskoj odgovornosti, uključujući mjere za zaštitu djeteta (presuda od 27. studenoga 2007., C, C-435/06, Zb., str. I-10141., t. 47. i 48.).
- 58 Članak 1. stavak 1. točka (b) Uredbe predviđa da se ona primjenjuje u građanskim stvarima na „dodjelu, izvršavanje, prijenos, ograničenje ili oduzimanje roditeljske odgovornosti”.
- 59 Članak 2. stavak 7. Uredbe definira „roditeljsku odgovornost” kao „sva prava i obveze koje se odnose na dijete ili njegovu imovinu, koja su sudskom odlukom dodijeljena fizičkoj ili pravnoj osobi, primjenom prava ili sporazumom s pravnim učinkom”. Ovaj pojam, kojem se daje šira definicija (presuda C, gore navedena, t. 49.), uključuje „prava roditeljske skrbi i odgoja djeteta te prava na kontakt s djetetom”, pravo roditeljske skrbi u smislu prava i obveza koji se odnose na roditeljsku skrb nad djetetom i posebno na pravo određivanja djetetova boravišta u skladu s člankom 2. stavkom 9. Uredbe. Prema članku 2. stavku 8. Uredbe „svaka osoba koja ima roditeljsku odgovornost nad djetetom” je nositelj roditeljske odgovornosti. Nevažna je okolnost što je, kao u predmetu u glavnom postupku, skrbništvo preneseno na upravno tijelo.
- 60 Pojam „građanske stvari” u smislu članka 1. stavka 1. točke (b) Uredbe treba tumačiti tako da može čak uključivati mjere koje, s gledišta pravnog sustava države članice, proizlaze iz javnog prava (presuda C, t. 51.). Sud je stoga presudio da je odluka u jednoj državi članici kojom se određuje da se dijete stavi pod skrb i smjesti u udomiteljsku obitelj koja ima prebivalište na području nadležnosti druge države članice obuhvaćena pojmom „građanske stvari”, ako je ta odluka donesena u skladu s pravilima javnog prava o zaštiti djece (presuda od 2. travnja 2009., A, C-523/07, Zb., str. I-2085., t. 29.).
- 61 Članak 1. stavak 2. točka (d) Uredbe predviđa da se takva pitanja rješavaju „smještajem djeteta kod udomitelja ili u ustanovu”.
- 62 Također, članak 56. Uredbe izričito se odnosi na smještaj djeteta u ustanovu za skrb u drugoj državi članici.
- 63 Istina je, članak 1. stavak 2. točka (d) Uredbe ne odnosi se izričito na odluke sudova države članice koja je odredila smještaj djeteta u ustanovu u drugoj državi članici ako taj smještaj uključuje razdoblje oduzimanja slobode u terapeutsko-odgojno-obrazovne svrhe. Međutim, ta okolnost ne isključuje te sudske odluke iz područja primjene ove Uredbe. Iz točke 30. gore navedene presude C proizlazi da popis iz članka 1. stavka 2. Uredbe nije konačan i treba se koristiti kao smjernica, kako je to i navedeno korištenjem riječi „osobito”.
- 64 Kao što su istaknule sve stranke i vlade koje su Sudu podnijele očitovanja, pojam smještaja u ustanovu za skrb mora se tumačiti na način da uključuje ustanovu zatvorenog tipa. Svako bi drugo tumačenje oduzelo korist od Uredbe posebno ranjivoj djeci koja trebaju takav smještaj i bilo bi suprotno cilju ove Uredbe iz uvodne izjave 5., kojim se osigurava jednakost za svu djecu.
- 65 Isključenja iz područja primjene Uredbe predviđena su u njezinom članku 1. stavku 3. Članak 1. stavak 3. točka (g) isključuje iz područja primjene Uredbe samo „mjere

poduzete kao rezultat kaznenih djela koja su počinila djeca”, te posljedično, mjere zadržavanja djeteta koje su izrečene kao kazna za počinjenje kaznenog djela. Iz toga proizlazi da smještaj s mjerama oduzimanja slobode ulazi u okvir područja primjene ove Uredbe ako je smještaj naložen radi zaštite djeteta, a ne kao kazna za dijete.

- 66 Sukladno tome, na prvo pitanje valja odgovoriti da odluka suda države članice kojom se određuje smještaj djeteta u terapijsko-odgojno-obrazovnu ustanovu zatvorenog tipa koja se nalazi u drugoj državi članici i koja uključuje oduzimanje slobode na određeno vrijeme radi zaštite, pripada u materijalno područje primjene ove Uredbe.

Drugo pitanje

- 67 Svojim drugim pitanjem Sud koji je uputio zahtjev pita koji je opseg obveza iz članka 56. Uredbe u pogledu prirode savjetovanja i načina dobivanja pristanka za smještaj djeteta ako taj smještaj kao u glavnom postupku uključuje oduzimanje slobode.
- 68 Sud koji je uputio zahtjev smatra da u načelu nije na sudu države članice da ocjenjuje pristanak za smještaj koji je izdan u drugoj državi članici. Budući da se ovaj predmet tiče zaštite najboljih interesa djeteta koje je smješteno u ustanovu zatvorenog tipa koja se nalazi u državi članici koja je različita od one u čijoj je nadležnosti sud koji je odredio smještaj, i koje je u posebno ranjivoj situaciji, sud koji je uputio zahtjev pita, u svjetlu članka 24. Povelje o temeljnim pravima Europske unije (u daljnjem tekstu: Povelja), treba li se članak 56. tumačiti na način da se njime obavezuje svaki sud države članice koji namjerava smjestiti dijete u ustanovu druge države članice da provjeri je li dobiven valjani pristanak nadležnog tijela te države članice.
- 69 U tom smislu, sud koji je uputio zahtjev želi znati mora li nadležno tijelo u svrhu davanja pristanka biti tijelo koje je izričito određeno mjerom koju je donijela njegova država članica i koje je u mogućnosti osigurati nepristranu ocjenu o tome omogućuje li određeni smještaj djetetu odgovarajuću skrb i zaštitu te hoće li to biti u najboljem interesu djeteta. Sud koji je uputio zahtjev u svakom slučaju smatra da nadležno tijelo ne može biti ustanova u kojoj se planira smještaj djeteta.
- 70 U tom pogledu valja istaknuti da članak 56. stavak 1. Uredbe navodi da je obavezno savjetovanje sa središnjim tijelom zamoljene države članice ili drugim tijelom koje ima nadležnost u toj državi članici, ako je za smještaj djeteta u okviru te države predviđeno posredovanje javnog tijela. Ako takvo posredovanje nije predviđeno, obavezno je samo, u skladu s člankom 56. stavkom 4. Uredbe, obavijestiti središnje tijelo zamoljene države članice ili drugo tijelo koje ima nadležnost u toj državi članici.
- 71 U ovom je predmetu vlada Ujedinjene Kraljevine navela da je posredovanje javnog tijela nužno u slučajevima smještaja djeteta unutar države, koji su, štoviše, usporedivi sa smještajem iz predmeta u glavnom postupku.
- 72 U skladu s člankom 56. stavkom 2. Uredbe, sudska odluka o smještaju djeteta u drugu državu članicu može se donijeti samo ako je „nadležno tijelo” zamoljene države članice dalo pristanak za smještaj.
- 73 Iz izraza „središnje tijelo ili drugo tijelo koje ima nadležnost” iz članka 56. stavka 1. Uredbe proizlazi da središnje tijelo može biti tijelo koje ima nadležnost. Pojam „nadležno

tijelo” iz članka 56. stavka 2. Uredbe stoga obuhvaća „središnje tijelo” ili svako „drugo tijelo koje ima nadležnost” u smislu stavka 1. tog članka. Iz toga proizlazi da članak 56. Uredbe dopušta uspostavu decentraliziranog sustava s više nadležnih tijela.

- 74 Članak 56. Uredbe treba čitati u vezi s njezinim člancima 53. i 55.
- 75 Članak 53. Uredbe tako predviđa da svaka država članica određuje središnja tijela „za pomoć pri primjeni ove Uredbe” i za svako tijelo određuje mjesnu ili funkcionalnu nadležnost. Člankom 54. Uredbe određeni su glavni zadaci središnjih tijela i njihova obveza poduzimanja mjera za poboljšanje primjene ove Uredbe.
- 76 Članak 55. Uredbe predviđa da središnja tijela na zahtjev središnjeg tijela druge države članice ili nositelja roditeljske odgovornosti trebaju surađivati u specifičnim predmetima kako bi se postigli ciljevi Uredbe. U skladu s člankom 55. točkom (d) središnja tijela poduzimaju, bilo izravno ili preko javnih ili drugih tijela, sve potrebne korake kako bi pružile informacije i pomoć potrebnu sudovima za primjenu članka 56. Uredbe.
- 77 Osim obveza iz članka 53. do 56. Uredbe, države članice imaju diskrecijsko pravo u pogledu postupka davanja pristanka.
- 78 To je tako jer članak 56. stavak 3. Uredbe izričito predviđa da postupak dobivanja pristanka treba biti uređen nacionalnim pravom zamoljene države članice.
- 79 Međutim, kao što su posebno naglasili A. C. i Komisija, zamoljena država mora se pobrinuti da njezino nacionalno zakonodavstvo ne ugrožava ciljeve Uredbe ili je ne lišava korisnog učinka.
- 80 Cilj članka 56. stavka 2. Uredbe je, prvo, omogućiti nadležnim tijelima zamoljene države davanje ili uskraćivanje pristanka u pogledu mogućeg prihvata određenog djeteta, te, drugo, omogućiti sudovima države moliteljice da se prije donošenja odluke o smještaju djeteta u ustanovu uvjere da će u zamoljenoj državi biti poduzete mjere za smještaj u toj državi.
- 81 Kako proizlazi iz samog teksta članka 56. stavka 2. Uredbe, za smještaj mora postojati pristanak nadležnog tijela u zamoljenoj državi članici prije nego što sud države članice moliteljice donese odluku o smještaju. Obveza pristanka naglašena je činjenicom da članak 23. točka (g) Uredbe predviđa da se sudska odluka koja se odnosi na roditeljsku odgovornost ne priznaje ako nije poštovan postupak iz članka 56.
- 82 Stoga se od država članica zahtijeva da utvrde jasna pravila i postupke za dobivanje pristanka iz članka 56. Uredbe tako da se osigura pravna sigurnost i hitno postupanje. Ti postupci moraju, između ostaloga, omogućiti sudu koji određuje smještaj da jednostavno utvrdi nadležno tijelo, a nadležnom tijelu da brzo izda ili uskrati pristanak.
- 83 U tom pogledu valja naglasiti ulogu središnjih tijela na temelju članka 55. Uredbe. Za ostvarivanje ciljeva Uredbe bitno je da središnja tijela na zahtjev središnjeg tijela druge države članice ili nositelja roditeljske odgovornosti surađuju kako bi, između ostaloga, osigurali da sudovi države članice moliteljice imaju detaljne i jasne podatke za primjenu članka 56. Uredbe.

- 84 U pogledu pojma nadležnog tijela države članice za potrebe dobivanja pristanka za sudsku odluku o smještaju koju je donio sud druge države članice, valja istaknuti da pojam „tijelo” u pravilo označava javnopravno tijelo.
- 85 Sve stranke i vlade koje su dostavile očitovanja slažu se s tim tumačenjem.
- 86 Nadalje, takvo tumačenje proizlazi iz samog teksta članka 56. Uredbe. Neke jezične inačice Uredbe navode da se traži pristanak državnog tijela. Druge jezične inačice koriste pojmove koji sugeriraju da tijelo nadležno za suglasnost ima svojstva državnog tijela. Nadalje, članak 56. stavak 1. Uredbe poziva se na „javna tijela” čije se posredovanje zahtijeva za smještaj djeteta u okviru nacionalnih predmeta u državi članici.
- 87 Međutim, treba uzeti u obzir činjenicu da države članice imaju različita shvaćanja o tome što ulazi ili ne ulazi u područje javnog prava, budući da se članak 56. stavak 3. Uredbe u pogledu postupka dobivanja pristanka odnosi na nacionalno pravo zamoljene države članice.
- 88 U svakom slučaju valja istaknuti da pristanak koji izda ustanova u kojoj su djeca smještena uz naplatu nije pristanak nadležnog tijela u smislu članka 56. stavka 2. Uredbe. Nezavisna ocjena o tome je li smještaj odgovarajući predstavlja bitnu mjeru zaštite djeteta, posebice ako taj smještaj uključuje oduzimanje slobode. Ustanova koja ima materijalnu korist od smještaja ne može dati neovisno mišljenje o tome.
- 89 Zbog posebnih okolnosti glavnog postupka, kako su iznesene u točkama 38. do 40. ove presude, sud koji je uputio zahtjev nije bio siguran je li, ako se sud koji je odredio smještaj oslanjao na pristanak koji je naizgled imao, a nije mogao utvrditi je li nadležno tijelo zaista dalo pristanak, nepravilnost moguće ispraviti i onda kada je u interesu djeteta smještaj već izvršen.
- 90 Na raspravi je naglašeno da je poželjno, u najboljem interesu djeteta, takvo naknadno ispravljanje nepravilnosti dozvoliti kada se utvrdi da su koraci za dobivanje pristanka poduzeti, ali sud koji je odredio smještaj nije siguran je li nadležno tijelo zamoljene države članice valjano dalo pristanak iz članka 56. Uredbe. Tada bi se radilo samo o ispravljanju jednog ili drugog aspekta postupka.
- 91 Komisija se tako pozvala na moguću situaciju da je sud koji je odredio smještaj mislio da ima pristanak iz članka 56. Uredbe, ali je, zbog nesporazuma, donio odluku koja prekoračuje pristanak nadležnog tijela zamoljene države članice. U takvom slučaju Komisija ne bi imala prigovor na to da se Uredba tumači na način da sud pred kojim se postupak izvršenja vodi taj postupak prekine kako bi se za to vrijeme mogao dobiti pristanak iz članka 56. Uredbe.
- 92 S tim u vezi važno je da sud zamoljene države članice koji je odlučio o smještaju na temelju očitog pristanka nadležnog tijela, ali prema informacijama o postupku dobivanja pristanka iz članka 56. Uredbe postoje dvojbe o tome jesu li zahtjevi iz tog članka u potpunosti ispunjeni, može ispraviti situaciju naknadno kako bi se uvjerio da je pristanak valjano dobiven.
- 93 S druge strane, ako nije bilo savjetovanja između dotičnih središnjih nadležnih tijela ili ako nadležno tijelo zamoljene države članice nije dalo pristanak, potrebno je ponovno

započeti postupak dobivanja pristanka, a sud države članice moliteljice trebao bi donijeti novu odluku o smještaju nakon što utvrdi da je pristanak valjano dobiven.

- 94 Još treba dodati da je u glavnom postupku vlada Ujedinjene Kraljevine na raspravi navela da, suprotno onome što je navedeno u zahtjevu za prethodnu odluku, dotična ustanova zatvorenog tipa u ovom predmetu nije ustanova privatnog prava te je pod upravom lokalnih vlasti, tako da je pristanak iz članka 56. Uredbe valjano izdan.
- 95 Stoga na drugo pitanje valja odgovoriti da pristanak iz članka 56. stavka 2. Uredbe treba prije donošenja sudske odluke o smještaju djeteta izdati nadležno javnopravno tijelo. Nije dovoljno da ustanova u koju se dijete treba smjestiti dâ svoj pristanak. U okolnostima kao što su one u glavnom postupku, u kojima sud države članice koji je odlučio o smještaju nije siguran je li pristanak valjano izdan u zamoljenoj državi članici zato što nije bilo moguće sa sigurnošću utvrditi koje je tijelo u toj državi nadležno, dozvoljeno je ispravljanje nepravilnosti kako bi se osiguralo da su zahtjevi za pristanak iz članka 56. Uredbe u potpunosti ispunjeni.

Treće i četvrto pitanje

- 96 U trećem i četvrtom pitanju, koja treba razmatrati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita mora li odluka suda države članice kojom se određuje prinudni smještaj djeteta u ustanovu zatvorenog tipa koja se nalazi u drugoj državi članici, prije njezinog izvršenja u zamoljenoj državi članici, biti priznata i proglašena izvršivom u toj državi članici. Sud koji je uputio zahtjev također pita proizvodi li takva sudska odluka o smještaju pravne učinke u zamoljenoj državi članici prije nego što je proglašena izvršivom.
- 97 U odgovoru na pitanja koja je Sud postavio na temelju članka 24. drugog stavka Statuta Suda Europske unije i članka 54.a Poslovnika, vlada Ujedinjene Kraljevine navela je da je rješenje od 2. prosinca 2012. priznato i proglašeno izvršivim u Ujedinjenoj Kraljevini rješenjem od 8. ožujka 2012. High Court of Justice (England & Wales), Family Division, Principal Registry (Visoki sud, Engleska i Wales, Obiteljski odjel, Ujedinjena Kraljevina).
- 98 HSE, S. C. i A. C., Irska i njemačka vlada navode da članak 21. Uredbe pretpostavlja priznavanje sudske odluke neke države članice u svim državama članicama. Sukladno tome, u slučaju kada je sud jedne države članice odredio smještaj djeteta na određeno razdoblje u ustanovu koja se nalazi u drugoj državi članici i dobio pristanak te države u skladu s člankom 56. Uredbe, podnošenje zahtjeva za proglašenje te sudske odluke o smještaju izvršivim nije uvijek neophodno da ona proizvede pravne učinke u zamoljenoj državi članici, posebno u situaciji poput one u glavnom postupku.
- 99 S druge strane, vlada Ujedinjene Kraljevine i Komisija smatraju da takva sudska odluka nema nikakav učinak dok je sud zamoljene države članice nije proglasio izvršivom.

Priznavanje

- 100 U skladu s člankom 21. Uredbe, sudske odluke donesene u državi članici u drugim se državama članicama priznaju bez provođenja ikakvog posebnog postupka.

- 101 Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 2. Uredbe, načelo uzajamnog priznavanja sudskih odluka temelj je za uspostavu pravog pravosudnog područja (presuda od 15. srpnja 2010., Purrucker, C-256/09, Zb., I-7353, t. 70).
- 102 U skladu s uvodnom izjavom 21. Uredbe, priznavanje se treba temeljiti na načelu uzajamnog povjerenja.
- 103 To uzajamno povjerenje omogućilo je uspostavu obveznog sustava nadležnosti, koji trebaju poštovati svi sudovi na koje se odnosi Uredba, te s tim povezano odricanje država članica od prava na primjenu svojih unutarnjih pravila o priznavanju i izvršenju u korist pojednostavljenog mehanizma priznavanja i izvršenja sudskih odluka donesenih u području roditeljske odgovornosti (prethodno navedena presuda Purrucker, t. 72). Kako je navedeno u članku 24. Uredbe, sudovi drugih država članica ne smiju preispitivati ocjenu koju je prvi sud donio o svojoj nadležnosti. Nadalje, članak 26. Uredbe predviđa da se ni u kojem slučaju ne smije preispitivati sadržaj sudske odluke.
- 104 Razlozi za nepriznavanje sudskih odluka koje se odnose na roditeljsku odgovornost taksativno su navedeni u članku 23. Uredbe. Prema članku 23. točki (g) sudska odluka donesena u stvarima iz područja roditeljske odgovornosti ne priznaje se ako nije poštovan postupak iz članka 56. Uredbe.
- 105 Odluka koju je donio sud države članice o smještaju djeteta u ustanovu za skrb u drugoj državi članici može se priznati u toj drugoj državi članici, osim ako u toj drugoj državi članici nije donesena sudska odluka o nepriznavanju.
- 106 Iz spisa ne proizlazi da je zainteresirana stranka pred Sudom zahtijevala donošenje sudske odluke o nepriznavanju sudske odluke o smještaju na temelju članka 21. stavka 3. Uredbe.

Potreba za proglašenjem izvršivosti

- 107 U skladu s člankom 28. stavkom 1. Uredbe „sudska odluka o izvršavanju roditeljske odgovornosti nad djetetom, koja je donesena u državi članici i koja je u toj državi članici postala izvršiva te je dostavljena, izvršiva je i u drugoj državi članici ako je u toj državi članici, na zahtjev bilo koje zainteresirane stranke, proglašena izvršivom”.
- 108 U Ujedinjenoj Kraljevini registracija za izvršenje u Engleskoj i Walesu, u Škotskoj ili Sjevernoj Irskoj, ovisno o tome gdje sudska odluku treba izvršiti, zamjenjuje proglašenje izvršivosti u skladu s člankom 28. stavkom 2. uredbe.
- 109 S. C. ističe da Uredba općenito ne zahtijeva da se prisilna mjera koja se odnosi na dijete treba proglasiti izvršivom. Takvo proglašenje izvršivosti zahtijeva se samo za prisilno izvršenje odluke u slučaju odraslih osoba. U glavnom postupku skrbnik *ad litem* S. C. i njezina majka koja je stranka postupka, naveli su da su suglasni sa smještajem. Njemačka vlada je zauzela sličan stav u raspravi te je istaknula da mjere čija je svrha da osiguraju izvršenje sudske odluke koja je donesena suprotno volji djeteta ne potpada pod pojam izvršenja.
- 110 U tom pogledu valja podsjetiti da sudska odluka o smještaju djeteta u ustanovu zatvorenog tipa potpada pod sudske odluke koje se odnose na roditeljsku odgovornost. U

glavnom se postupku dijete suprotstavilo sudskoj odluci o smještaju u takvu ustanovu, jer je ono protiv svoje volje lišeno slobode. Sud koji je uputio zahtjev među ostalim naglašava da ako dijete S. C. izađe iz ustanove zatvorenog tipa u kojoj je smješteno, bila bi potrebna pomoć tijela Ujedinjene Kraljevine da ga se radi vlastite zaštite prisilno vrati u ustanovu.

- 111 Sudska odluka kojom se određuje smještaj u ustanovu zatvorenog tipa zadire u temeljno pravo na slobodu iz članka 6. Povelje, koje se priznaje „svakome”, a sukladno tome također i „djetetu”.
- 112 Valja dodati da će se u situacijama kada su osobe koje izvršavaju roditeljsku odgovornost suglasne sa smještajem djeteta u ustanovu zatvorenog tipa, stav tih osoba vjerojatno se promijeniti ako se promijene okolnosti.
- 113 Iz toga proizlazi da, kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje sustava iz Uredbe, korištenje prisile protiv djeteta prilikom izvršenja odluke suda države članice kojom se određuje smještaj djeteta u ustanovu zatvorenog tipa u drugoj državi članici pretpostavlja da je u toj drugoj državi članici presuda proglašena izvršivom.
- 114 Sud koji je uputio zahtjev i HSE, S. C., Irska i njemačka vlada, međutim, izrazili su zabrinutost u pogledu gubitka vremena u postupku izvršenja, uzimajući u obzir posebnu hitnost glavnog postupka. Smještaj u Engleskoj razmatran je samo zato što nije postojala mogućnost za odgovarajući smještaj u Irskoj, a nije se mogao dalje odgađati zbog izrazito izraženog rizika da fizički integritet dotičnog djeteta bude ugrožen.
- 115 Njihovi razlozi u biti se temelje na stajalištu da izvršenje smještaja u jednoj državi članici koji je određen u drugoj državi članici ne može, zbog hitnosti i najboljeg interesa djeteta, ovisiti o tome da zamoljena država proglasi izvršivom sudsku odluku o smještaju koju je donijela država moliteljica. Uvjet proglašenja izvršivosti ugrozio bi učinkovitost prekograničnih smještaja.
- 116 Međutim, valja uzeti u obzir da se zakonodavac Europske unije u poglavlju III. odjeljku 4. Uredbe zbog hitnosti izričito odrekao određivanja zahtjeva za proglašenje izvršivosti u pogledu dvije kategorije sudskih odluka, naime određenih sudskih odluka u vezi s pravom na kontakt s djetetom i određenih sudskih odluka kojima se zahtijeva predaja djeteta. Takve su izjave u određenoj mjeri zamijenjene potvrdom koju izdaje sudac podrijetla, kojoj u tim slučajevima mora biti priložena sudska odluka iz jedne od navedenih dviju kategorija.
- 117 Stoga se izdavanje potvrde u državi članici podrijetla iz članka 42. stavka 1. Uredbe priznaje i potvrda je automatski izvršna u drugoj državi članici bez mogućnosti osporavanja njezinog priznanja (presuda od 22. prosinca 2010., Aguirre Zarraga, C-491/10 PPU, Zb., str. I-14247, t. 48.).
- 118 Iz Uredbe proizlazi da samo dvije izričito navedene kategorije sudskih odluka mogu, pod određenim uvjetima biti izvršne u državi članici, čak i ako nisu proglašene izvršnim u toj državi. Sukladno tome, postupak traženja priznanja i izvršenja potrebno je uvesti u slučaju drugih sudskih odluka u stvarima u području roditeljske odgovornosti, koje zahtijevaju izvršenje u drugoj državi članici.

- 119 Sukladno tome, okolnosti povezane s posebnom hitnošću same po sebi ne mogu dovesti do toga da se mjere izvršenja mogu provesti u drugoj državi članici na temelju sudske odluke kojom se nalaže smještaj u ustanovu zatvorenog tipa, koja još nije priznata kao izvršiva.
- 120 Postupak pristanka iz članka 56. stavka 2. Uredbe ne može zamijeniti proglašenje izvršnosti. Ta dva postupka imaju različite ciljeve. Dok pristanak u smislu te odredbe ima za cilj uklanjanje prepreka koje se mogu protiviti prekograničnom smještaju, potvrda izvršnosti služi da omogući izvršenje sudske odluke o smještaju u ustanovu zatvorenog tipa. Nadalje, članak 56. Uredbe ne zahtijeva intervenciju suda, a nadležno tijelo može biti upravno tijelo.
- 121 Ne dovodeći u pitanje izmjene koje bi, ako bi bilo potrebno, zakonodavac Unije donio u pogledu Uredbe kako bi uklonio zabrinutost koju je izrazilo više stranaka koje su na raspravi iznijele očitovanja, u pogledu gubitka vremena u postupku izvršenja, u cilju osiguranja učinkovitosti i pravilnog funkcioniranja Uredbe konačno valja provjeriti koje mogućnosti Uredba daje za pronalazak učinkovitih rješenja u slučaju posebno hitnog izvršavanja prekograničnog smještaja.
- 122 U tom pogledu, iz članka 31. stavka 1. Uredbe proizlazi da sud kojemu je podnesen zahtjev za izdavanje potvrde izvršivosti bez odlaganja donosi odluku protiv koje u toj fazi postupka ni osoba protiv koje se traži izvršenje ni dijete nemaju pravo podnošenja bilo kakvih prijedloga u vezi zahtjeva. Zahtjev se može odbiti samo zbog jednog od razloga za nepriznavanje navedenih u člancima 22. do 24. Uredbe. Ni u kojem slučaju nije dopušteno preispitivanje sadržaja sudske odluke.
- 123 Članak 33. Uredbe predviđa da stranke mogu koristiti pravni lijek protiv sudske odluke o zahtjevu za izdavanje potvrde izvršivosti u roku od mjesec dana od dana dostave potvrde. Ako stranka protiv koje se traži izvršenje ima uobičajeno boravište u državi članici koja nije ona koja je proglasila izvršivost, taj se rok produljuje na dva mjeseca, a teče od dana dostave. Članak 34. Uredbe predviđa da se sudska odluka donesena o pravnom lijeku može pobijati samo u postupku s popisa koji svaka država članica dostavlja Komisiji u skladu s člankom 68. Uredbe.
- 124 Na raspravi je naglašeno da trajanje postupaka iz članaka 33. i 34. Uredbe može biti znatno te tako naštetiti učinkovitosti i korisnom učinku Uredbe.
- 125 U tom smislu, kako bi se izbjeglo da suspenzivni učinak pravnog lijeka uloženog protiv sudske odluke o proglašenju izvršivosti ugrozi rok iz članka 31. Uredbe, potrebno je, kako je iznijela nezavisna odvjetnica u svom mišljenju te kako je Komisija predložila na raspravi, Uredbu tumačiti tako da sudska odluka o smještaju postane izvršna u trenutku kada sud zamoljene države članice u skladu s člankom 31. proglasi izvršivost te sudske odluke.
- 126 Takvo se tumačenje ne protivi tekstu Uredbe. Članak 28. stavak 1. Uredbe predviđa da su sudske odluke o izvršavanju roditeljske odgovornosti, koje su donesene u državi članici, izvršive u drugoj državi članici ako su na zahtjev bilo koje zainteresirane stranke proglašene izvršivima u toj državi članici.

- 127 Za potrebe tumačenja i primjene Uredbe, pri donošenju odluka treba poštovati mjerilo najboljeg interesa djeteta u svjetlu članka 24. Povelje. Najbolji interes djeteta može zahtijevati, u slučajevima prekograničnog smještaja u kojima postoji iznimna hitnost, da postoji mogućnost prilagodljivog rješenja u pogledu duljine trajanja postupka priznavanja izvršivosti ako bi, u slučaju da takvo rješenje nije moguće, protok vremena ugrozio cilj sudske odluke o prekograničnom smještaju.
- 128 Nadalje, Sud je odlučio da, suprotno postupku iz članaka 33. do 35. Uredbe u pogledu zahtjeva za proglašenje izvršivosti, sudske odluke donesene u skladu s njezinim odjeljkom 4. poglavlja III. (pravo na kontakt i predaja djeteta) može proglasiti izvršnima sud podrijetla, bez obzira na mogućnost ulaganja pravnog lijeka, bilo u državi članici podrijetla ili izvršenja. (presuda od 11. srpnja 2008., Rinau, C-195/08 PPU, Zb., str. I-5271, t. 84.).
- 129 Iz navedenog proizlazi da sud zamoljene države članice, kako Uredbi ne bi oduzeo korisni učinak, sudsku odluku u vezi sa zahtjevom za izdavanje potvrde izvršivosti mora donijeti posebno hitno, a pravni lijekovi protiv takvih odluka suda zamoljene države članice ne smiju imati suspenzivni učinak.
- 130 Štoviše, članak 20. stavak 1. Uredbe predviđa da sudovi države članice u kojoj se dijete nalazi mogu pod određenim uvjetima odrediti privremene, uključujući i zaštitne, mjere koje su predviđene pravom te države, čak i ako je, u skladu s Uredbom, sud druge države članice nadležan za odlučivanje o meritumu. Budući da ova odredba čini izuzeće od sustava nadležnosti koji je utvrđen Uredbom, treba je tumačiti usko (presuda od 23. prosinca 2009., Detiček, C-403/09 PPU, Zb., str. I-12193, t. 38.).
- 131 Te se mjere primjenjuju na djecu koja imaju uobičajeno boravište u državi članici, ali privremeno ili povremeno borave u drugoj državi članici te su u situaciji koja bi mogla ozbiljno ugroziti njihovu dobrobit, uključujući njihovo zdravlje ili razvoj, tako da je opravdano privremeno određivanje zaštitnih mjera. Privremena priroda tih mjera proizlazi iz činjenice da se one na temelju članka 20. stavka 2. Uredbe prestaju primjenjivati kada je sud države članice koji je nadležan za odlučivanje o meritumu poduzeo mjere koje smatra primjerenima (gore navedena presuda A, t. 48.)
- 132 U glavnom postupku High Court of Justice (England and Wales), Family Division (Visoki sud, Engleska i Wales, Obiteljski odjel) izdao je na zahtjev HSE-a rješenje na temelju članka 20. Uredbe kojim se predviđaju privremene i zaštitne mjere potrebne za izvršenje smještaja S. C. radi zaštite do okončanja postupka utvrđivanja izvršnosti rješenja od 2. prosinca 2011.
- 133 Na treće i četvrto pitanje valja odgovoriti da se Uredbu treba tumačiti tako da odluka suda države članice kojom se nalaže prisilni smještaj djeteta u ustanovu zatvorenog tipa koja se nalazi u drugoj državi članici mora, prije njezinog izvršenja u zamoljenoj državi članici, biti proglašena izvršnom u toj državi članici. Kako se Uredbu ne bi lišilo korisnog učinka, sud zamoljene države članice mora odluku o zahtjevu za izdavanje potvrde izvršnosti donijeti s posebnom hitnošću, a pravni lijekovi koji su podneseni protiv takve odluke suda zamoljene države članice ne smiju imati suspenzivni učinak.

Peto i šesto pitanje

- 134 Kod petog i šestog pitanja, koja se trebaju razmatrati zajedno, sud koji je uputio zahtjev pita jesu li, kada sud države članice koji je odredio smještaj djeteta u ustanovu u drugoj državi članici na određeno vrijeme, na temelju članka 56. Uredbe, donese novu odluku o produljenju smještaja, pristanak nadležnog tijela zamoljene države članice iz članka 56. stavka 2. Uredbe i proglašenje izvršnosti na temelju članka 28. Uredbe svaki puta potrebni.
- 135 Budući da sud koji je uputio zahtjev želi odrediti predmetni smještaj na najkraće vrijeme te, ako je potrebno, produljiti smještaj za jednako kratko vrijeme, on smatra da nije potrebno zahtijevati da se za svako produljenje provodi postupak dobivanja pristanka i izvršenja za te sudske odluke.
- 136 HSE, S. C. i Irska smatraju da, čak i ako je primjena članka 28. Uredbe potrebna u situaciji poput one u glavnom postupku, nije potrebno dobiti novo proglašenje izvršivosti za sudsku odluku o smještaju prilikom svakog produljenja smještaja, ako se proglašenje izvršivosti sudske odluke o prvotnom smještaju primjenjuje na odluku o produljenju ili obnavljanju te prvotne sudske odluke.
- 137 Njemačka vlada, vlada Ujedinjene Kraljevine i Komisija s druge strane ističu da se za svaku sudsku odluku o produljenju prvotnog smještaja treba dobiti pristanak nadležnog tijela zamoljene države članice, osim ako je prvotni pristanak koje je izdalo to tijelo tako formulirano da obuhvaća sva produljenja te da u svakom slučaju također treba biti proglašena izvršnom u zamoljenoj državi članici kao da se radi o novoj sudskoj odluci.
- 138 U tom pogledu, potrebno je podsjetiti da iz točke 81. ove presude proizlazi da sud države članice može donijeti odluku kojom se određuje smještaj djeteta u ustanovu koja se nalazi u drugoj državi članici samo ako je nadležno tijelo zamoljene države članice prethodno dalo pristanak za taj smještaj. Iz toga proizlazi da ako je nadležno tijelo zamoljene države članice dalo pristanak za smještaj koji je nadležni sud vremenski ograničio, taj se smještaj ne može produljiti osim ako to tijelo ne izda novi pristanak.
- 139 Sukladno tome, ako je u slučaju poput onoga u glavnom postupku smještaj predviđen na vrlo kratko razdoblje, pristanak koji se daje za takav smještaj ne može proizvoditi učinak nakon isteka propisanog razdoblja tog smještaja, osim ako su odobrena daljnja produljenja tog razdoblja.
- 140 Sukladno tome, sud države članice koji previđa smještaj djeteta u ustanovu zatvorenog tipa koja se nalazi u drugoj državi članci, mogao bi, poštujući cilj takvog smještaja – koji je predvidjeti vremenski ograničeno zadržavanje i u dovoljno kratkim vremenskim intervalima provjeravati treba li nastaviti zadržavanje – zatražiti pristanak na odgovarajuće vrijeme, kako bi se uklonili nedostaci povezani s ponavljanim pristancima za kratka razdoblja, ne dovodeći u pitanje pravo tog suda da unutar razdoblja na koje se pristanak odnosi smanji trajanje smještaja s obzirom na najbolji interes djeteta.
- 141 U pogledu postupka izvršenja treba napomenuti da, ako je odluka suda države članice o smještaju djeteta u ustanovu koja se nalazi u drugoj državi članici proglašena izvršnom, mjere izvršenja mogu se temeljiti na sudskoj odluci koja je proglašena izvršnom samo u okviru ograničenja koja proizlaze iz same te odluke.

- 142 U tom pogledu je u kontekstu Uredbe Vijeća 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 2001 L12, str. 1.) (Posebno izdanje na hrvatskom jeziku: poglavlje 19., svezak 3., str. 30.), Sud odlučio da ne postoji razlog da se presudi prilikom izvršenja priznaju posljedice koje ona nema u državi članici podrijetla ili učinci koje bi imala slična presuda donesena izravno u državi članici u kojoj se zahtijeva izvršenje (presuda od 28. travnja 2009., Apostolides, C-420/07, Zb., str. I-3571, t. 66., i od 13. listopada 2011., Prism Investments, C-139/10, Zb., str. I-9511, t. 38.).
- 143 Ako je iz sudske odluke o smještaju razvidno da je smještaj određen samo na određeno vrijeme, ta sudska odluka, ako bi se proglasila izvršnom, ne bi mogla biti temelj prinudnog izvršenja smještaja na razdoblje dulje od onoga koje je navedeno u navedenoj sudskoj odluci.
- 144 Iz toga proizlazi da svaka nova sudska odluka o smještaju zahtijeva novo proglašenje izvršnosti.
- 145 Ako je potrebno, sud koji određuje smještaj također ima mogućnost, poput one u točki 140. ove presude, odrediti smještaj na odgovarajuće vrijeme kako bi se uklonili nedostaci povezani s ponavljanim i kratkotrajno proglašenim izvršivosti, te učestalo provjeravati je li u razdoblju obuhvaćenom potvrdom izvršnosti primjereno izmijeniti sudsku odluku o smještaju.
- 146 Na peto i šesto pitanje stoga valja odgovoriti da, ako je dodijeljen na određeno razdoblje, pristanak za smještaj iz članka 56. stavka 2. Uredbe ne primjenjuje se na sudske odluke čiji je cilj produljenje trajanja smještaja. U takvim okolnostima potrebno je zatražiti novi pristanak. Sudska odluka o smještaju koja je donesena u jednoj državi članici, a proglašena izvršnom u drugoj državi članici, može se izvršiti u toj drugoj državi članici samo na razdoblje koje je utvrđeno u sudskoj odluci o smještaju.

Troškovi

- 147 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (drugo vijeće) odlučuje:

- 1. Odluka suda države članice kojom se određuje smještaj djeteta u terapeutsko-odgojno-obrazovnu ustanovu zatvorenog tipa koja se nalazi u drugoj državi članici i koja uključuje oduzimanje slobode na određeno vrijeme radi zaštite, pripada u materijalno područje primjene Uredbe Vijeća br. 2201/2003 od 23. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1347/2000.**
- 2. Pristanak iz članka 56. stavka 2. Uredbe br. 2201/2003 treba prije donošenja sudske odluke o smještaju djeteta izdati nadležno javnopravno tijelo. Nije dovoljno da ustanova u koju se dijete treba smjestiti dâ svoj pristanak. U okolnostima kao što su one u glavnom postupku, u kojima sud države članice**

koji je odlučio o smještaju nije siguran je li pristanak valjano izdan u zamoljenoj državi članici, zato što nije bilo moguće sa sigurnošću utvrditi koje je tijelo u toj državi nadležno, dozvoljeno je ispravljanje nepravilnosti kako bi se osiguralo da su zahtjevi za pristanak iz članka 56. Uredbe u potpunosti ispunjeni.

3. Uredbu br. 2201/2003 treba se tumačiti tako da sudska odluka suda države članice kojom se nalaže prisilni smještaj djeteta u ustanovu zatvorenog tipa koja se nalazi u drugoj državi članici mora, prije njezinog izvršenja u zamoljenoj državi članici, biti proglašena izvršnom u toj državi članici. Kako se Uredbu ne bi lišilo korisnog učinka, sud zamoljene države članice mora sudska odluku o zahtjevu za proglašenje izvršnosti donijeti s posebnom hitnošću, a pravni lijekovi koji su podneseni protiv takve odluke suda zamoljene države članice ne smiju imati suspenzivni učinak.
4. Ako je dodijeljen na određeno razdoblje, pristanak za smještaj iz članka 56. stavka 2. Uredbe ne primjenjuje se na odluke čiji je cilj produljenje trajanja smještaja. U takvim okolnostima potrebno je zatražiti novi pristanak. Sudska odluka o smještaju koja je donesena u jednoj državi članici, a proglašena izvršnom u drugoj državi članici, može se izvršiti u toj drugoj državi članici samo na razdoblje koje je utvrđeno u sudskoj odluci o smještaju.

[Potpisi]

* Jezik postupka: engleski